

Ilgalaikio rusų gimtosios kalbos 11 ir 12 klasės plano pavyzdys. Išplėstinis kursas

Parengė:

Visagino „Atgimimo“ gimnazijos rusų kalbos mokytoja metodininke Valentina Mamzeliova ir vyresn. mokytoja Irina Makeičik,
„Draugystės“ vid. mokyklos mokytoja metodininke Valentina Pyšečkina,
„Gerosios vilties“ vid. mokyklos mokytoja metodininke Svetlana Kapustina,
Sedulinos vid. mokyklos mokytoja metodininke Lidija Širokova.

Dalykas: rusų gimtoji kalba
Klasė: 11–12
Pamokų skaičius: 5 pamokos per savaitę
Laikotarpis: 2 mokslo metai

MOKYMO IR MOKYMOSI PRIEMONĖS

1. Vidurinio ugdymo bendrosios programos, 2011.
2. Роза Глинтерщик, Светлана Валюлис. Русская литература 19 века, книги 1 и 2. Каунас „Швиеса“ 1998.
3. Роза Глинтерщик . Русская литература 20 века, книги 1 и 2. Каунас „Швиеса“ 1998.
4. Kolesnikova N. Зарубежная литература 9–12. Vadovėlis 10 klasei. Kaunas: Šviesa, 2003.

TIKSLAS

Padėti mokiniams ugdyti komunikavimo ir literatūrinę bei kultūrinę kompetencijas, būtinas kiekvieno žmogaus visaverčiam asmeniniam gyvenimui, integracijai kintančioje visuomenėje; sėkmingai profesinei, visuomeninei veiklai; tolesnėms studijoms bei sėkmingam mokymuisi visą gyvenimą.

Uždaviniai

Siekiama, kad mokiniai:

- tobulintų kalbos vartojimo gebėjimus;
- išmoktų tikslingai taikyti įvairias sakytinio ir rašytinio teksto suvokimo ir kūrimo, bendravimo raštu ir žodžiu strategijas;
- remdamiesi literatūra, kultūra, kurtų rišlius, kūrybiškus, probleminius tekstus;
- išsiugdę poreikį nuolat tobulinti savo kalbą, plėtotų savarankiško kalbos mokymosi, kūrybiškumo ir įsivertinimo gebėjimus;

- plėstų ir gilintų lingvistinę kompetenciją;
- remtųsi kalbos sistemos suvokimu,
- mokytųsi lyginti užsienio ir gimtosios kalbos sistemas,
- nagrinėtų kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį, įgytų sociokultūrinių ir kultūrinių žinių bei gebėjimų;
- plėstų literatūrinį ir kultūrinį akiratį, skaitydami ir pažindami įvairaus pobūdžio kultūros tekstus;
- susidarytų literatūros visumos vaizdą,
- suvoktų literatūros kūrinių vertę, patirtų jų estetinį poveikį, lavintųsi meninį skonį,
- analizuotų ir interpretuotų įvairių literatūros rūšių ir žanrų kūrinius, remdamiesi literatūros teorijos žiniomis, istorinio ir sociokultūrinio konteksto išmanymu,
- remdamiesi kūrinių idėjų ir pozicijų įvairove, formuotųsi vertybines nuostatas,
- domėtųsi šiuolaikiniu kultūriniu gyvenimu, analizuotų ir argumentuotai vertintų įvairius visuomeninio, kultūrinio gyvenimo reiškinius.

VERTINIMAS

Mokinių pasiekimų lygių požymiai:

Pasiekimų lygiai Pasiekimų sritys	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
Kalbos pažinimas	Paaiškina kalbos ryšį su asmens vertybinėmis nuostatomis, tautos kultūra ir valstybingumu, pateikia pavyzdžių. Analizuoja kalbinį bendravimą turinio ir raiškos požiūriu ir panaudoja įgytus gebėjimus ir žinias naujose situacijose.	Paaiškina kalbos ryšį su asmens vertybinėmis nuostatomis, tautos kultūra ir valstybingumu, pateikia argumentus, remdamasis įvairiais šaltiniais (statistikos duomenimis, pavyzdžiais). Analizuoja kalbinį bendravimą, jį vertina turinio ir raiškos požiūriu ir panaudoja įgytus gebėjimus ir žinias visuomeninėje veikloje.	Argumentuotai diskutuoja apie kalbos ryšį su asmens vertybinėmis nuostatomis, tautos kultūra ir valstybingumu, remdamasis kalbos tyrimais, statistikos duomenimis, pavyzdžiais). Savarankiškai plečia kalbos pažinimo srities žinias ir supratimą. Analizuoja kalbinį bendravimą, jį įvertina turinio ir raiškos požiūriu ir panaudoja įgytus gebėjimus ir žinias kūrybinėje bei visuomeninėje veikloje.
Literatūros (kultūros) pažinimas	Apibūdina didžiumą išplėstiniame kurse nurodytų autorių kūrybą. Nurodo, kuo perskaityti kūriniai, jų kūrėjai reikšmingi rusų kultūros raidai ir dabarčiai.	Papasakoja apie išplėstiniame kurse nurodytus autorius, aptaria jų kūrybos savitumą, laikmečio istorinį, kultūrinį kontekstą. Apibūdina, kuo programoje pateikti	Papasakoja apie išplėstiniame kurse nurodytus autorius, aptaria ir įvertina jų kūrybos savitumą, istorinį, kultūrinį kontekstą. Paaiškina, kuo programoje pateikti

	Nurodo rusų literatūros raidos etapus, pagrindinius reiškinius ir idėjas. Atpažįsta literatūroje svarbiausius savosios ir visuotinės kultūros ženklus.	kūrėjai ir jų kūriniai reikšmingi rusų kultūros raidai ir dabarčiai. Apibūdina rusų literatūros raidą, pagrindinius reiškinius ir idėjas. Atpažįsta literatūroje svarbiausius savosios ir visuotinės kultūros ženklus.	kūrėjai ir jų kūriniai reikšmingi rusų kultūros raidai ir dabarčiai. Paaiškina rusų literatūros raidą, pagrindinius reiškinius ir idėjas. Atpažįsta literatūroje svarbiausius savosios ir visuotinės kultūros ženklus ir paaiškina jų prasmę.
Grožinių kūrinių skaitymas	Analizuoja grožinio kūrinio turinį, raišką, apibūdina kontekstą. Tinkamai vartoja pagrindines epinio, lyrikos ir dramos kūrinio raiškos sąvokas. Mokytojo padedamas aptaria kūrinio santykį su kontekstu (biografiniu, istoriniu, kultūriniu). Aptaria kūrinį lygindamas jį su kitais to paties autoriaus, to paties žanro kūriniais.	Analizuoja ir vertina grožinio kūrinio turinį, raišką, aptaria meninį savitumą, kontekstą; atskleidžia, kaip kūrinio raiškos priemonėmis sukuriama jo prasmė. Tinkamai vartoja pagrindines epinio, lyrikos ir dramos kūrinio raiškos sąvokas ir motyvuoja jų prasmingumą tekste. Aptaria kūrinio santykį su kontekstu (biografiniu, istoriniu, kultūriniu). Aptaria ir argumentuotai įvertina kūrinį lygindamas jį su kitais to paties autoriaus, to paties žanro arba kitų rašytojų to paties laiko kūriniais.	Analizuoja ir vertina grožinio kūrinio turinį, raišką, aptaria meninį savitumą, kontekstą bei jų sąsajas; atskleidžia, kaip kūrinio raiškos priemonėmis sukuriama jo prasmė. Tinkamai vartoja pagrindines epinio, lyrikos ir dramos kūrinio raiškos sąvokas ir motyvuoja jų prasmingumą tekste. Aptaria ir argumentuotai pagrindžia kūrinio santykį su kontekstu (biografiniu, istoriniu, kultūriniu, meniniu). Aptaria ir argumentuotai įvertina kūrinio originalumą jį lygindamas su kitais to paties žanro arba to paties laiko kūriniais.
Negrožinių tekstų skaitymas	Stengiasi atskleisti teksto prasmę, analizuoja teksto temas, keliamas problemas, kontekstą bei jų sąsajas. Nustato argumentų ir išvadų pagrįstumą. Paaiškina, kaip skirtingas teksto tikslas nulemia raišką. Vertina negrožinius tekstus, išreiškia savo požiūrį ir stengiasi jį pagrįsti.	Atskleidžia teksto prasmę, analizuoja keliamas problemas, kontekstą bei jų sąsajas. Išskiria iš teksto prielaidas, įvertina argumentų ir išvadų pagrįstumą. Paaiškina, kaip raiška priklauso nuo teksto tikslo ir žanro. Vertina negrožinius tekstus, išreiškia savo požiūrį ir jį pagrindžia.	Savarankiškai atskleidžia teksto turinio prasmę, analizuoja ir įvertina keliamas problemas, kontekstą bei jų sąsajas. Išskiria iš teksto prielaidas, tinkamai įvertina argumentų ir išvadų pagrįstumą. Paaiškina, kaip raiška priklauso nuo teksto tikslo, stiliaus ir žanro. Vertina negrožinius tekstus lygindamas su kitais to paties žanro tekstais, išreiškia savo požiūrį ir jį pagrindžia.
Teksto kūrimas žodžiu	Parengia ir pasako argumentuotą	Parengia ir pasako argumentuotą, į	Parengia ir pasako argumentuotą, į

	informacinę ir / arba įtikinimo kalbą visuomenės gyvenimo, kalbos, literatūros (kultūros) tema. Įvertina informacijos tinkamumą ir patikimumą. Formuluoja teiginius, argumentus ir išvadas. Pasirenka tinkamas retorines priemones. Laikosi kalbos normų ir viešojo bendravimo etikos.	adresatą orientuotą informacinę ir / arba įtikinimo kalbą visuomenės gyvenimo, kalbos, literatūros (kultūros) tema. Įvertina informacijos tinkamumą ir patikimumą ir stengiasi interpretuoti įrodymus, nuomones, vaizdinę medžiagą, klausimus. Tinkamai formuluoja teiginius, argumentus, problemas ir išvadas; taiko minčių dėstymui svarbias logikos taisykles. Pasirenka tinkamas retorines priemones. Laikosi kalbos normų ir viešojo bendravimo etikos.	adresatą orientuotą informacinę ir / arba įtikinimo kalbą visuomenės gyvenimo, kalbos, literatūros (kultūros) tema, siekdamas sudominti auditoriją. Įvertina informacijos tinkamumą ir patikimumą, interpretuoja įrodymus, nuomones, vaizdinę medžiagą, klausimus. Tinkamai formuluoja teiginius, argumentus, problemas ir išvadas; taiko minčių dėstymui svarbias logikos taisykles. Pasirenka tinkamas retorines priemones kalbos argumentavimui sustiprinti. Laikosi kalbos normų ir viešojo bendravimo etikos.
Teksto kūrimas raštu	Planuoja rašymo eigą, formuluoja tezę, ją pagrindžia, komponuoja žanro reikalavimus atitinkantį tekstą. Paremia mintis grožine literatūra, kitais kultūros tekstais, išreiškia savo požiūrį, taiko pagrindines argumentavimo taisykles. Mokytojo padedamas įsivertina savo argumentavimą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo. Laikosi bendrinės kalbos normų reikalavimų. Tobulina teksto kūrimo gebėjimus.	Taikydamas tinkamas strategijas, planuoja rašymo eigą, formuluoja tezę, ją pagrindžia, komponuoja žanro reikalavimus atitinkantį tekstą. Tinkamai paremia mintis grožine literatūra, kitais kultūros tekstais, išreiškia savo požiūrį, taiko argumentavimo taisykles. Įsivertina savo argumentavimą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo. Laikosi bendrinės kalbos normų reikalavimų. Nuosekliai tobulina teksto kūrimo gebėjimus.	Taikydamas tinkamas strategijas, savarankiškai planuoja rašymo eigą, formuluoja tezę, ją pagrindžia, komponuoja žanro reikalavimus atitinkantį tekstą. Tikslingai paremia mintis grožine literatūra, kitais kultūros tekstais, išreiškia savo požiūrį, jeigu reikia, geba polemizuoti, taiko argumentavimo taisykles. Įsivertina savo teksto prasmės plėtotę, argumentavimą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo. Laikosi bendrinės kalbos normų reikalavimų. Tobulina teksto kūrimo gebėjimus, naudojasi kūrybinio rašymo galimybėmis saviraiškai ir kūrybiškumui plėtoti.

Rusų kalbos pamokų 11–12 klasėse kompleksinis planavimas. Išplėstinis kursas

Probleminių aspektų mokymui(si) skiriamos 146 val. 11 klasėje ir 153 val. 12 klasėje.

Likusį laiką (pamokų rezervas 29 val.– 11 kl. ir 17 val. – 12 kl.) galima panaudoti savo nuožiūra: kartojimui ir apibendrinimui arba naujų kūrinių aptarimui.

Kūriniai iš papildomo sąrašo, įtraukti į ilgalaikį planą, yra išskirti raudonu šriftu ir gali būti panaudoti kiekvieno mokytojo nuožiūra.

11 klasė

Таратыбės paieškos (38 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla ir kt.)
1. Данте «Божественная комедия» 3 + 1¹			
Tikslingai pasirengti kurti tekstą, apsvarstyti temą, tikslus, situaciją, numatyti adresato poreikius ir patirtį. Kaupti medžiagą, padedančią atskleisti kuriamo teksto temą / mintį.	Rengiantis kurti tekstą, apsvarstyti tikslus, adresatą, situaciją ir sąmoningai pasirinkti atitinkamą kalbinę raišką. Paaiškinti, kaip teksto turinys susijęs su tema. Įvardyti įvairius informacijos radimo būdus: interviu, skaitymą, naršymą po internetą ir kt.; tvarkyti sukaupią medžiagą, kritiškai vertinti ir efektyviai ja naudotis. Pagrindinės sąvokos: <i>Композиция. Поэма. Типический характер.</i>	Kūrybinis darbas (Составление эйдос-конспекта или макетирование).	Biblija
2. Н. Гоголь «Мёртвые души» 12 + 8			
Tinkamai komponuoti tekstą: rinkti tinkamą medžiagos išdėstymo	Įvardyti medžiagos išdėstymo principą: planuoti, numatyti teiginių išdėstymo tvarką,	Rašinys (Сочинение). Grožinio teksto	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Dabartinės rusų kalbos

¹ Pirmas skaičius parodo literatūrinio ugdymo pamokų skaičių, o antras – kalbinio ugdymo.

principą, atsižvelgiant į teksto žanrą, nuosekliai plėtoti mintis, paremti linkamais argumentais, citatomis ir pavyzdžiais orientuojantis į tikslą ir adresatą. Dalyvauti įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.): veiksmingai klausytis, klausti, atsakyti, svarstyti, kelti problemas, argumentuoti, prieštarauti, plėtoti mintis ar idėjas, vertinti; vadovauti įvairaus pobūdžio pokalbiams.	apmąstyti įžangą ir pabaigą, citatų ir pavyzdžių pagrįstumą. Paaiškinti teksto žanrui keliamus reikalavimus. Paaiškinti teksto struktūros ypatybes. Žinoti, kaip siekti teksto rišlumo ir vientisumo. Paisyti teksto tematinio, citatų nuoseklumo. Išmanyti viešojo kalbėjimo reikalavimus. Suprasti, ko reikia, kad bendravimas vyktų sėkmingai. Laikytis pokalbio etiketo taisyklių. Žinoti eigos ir pasirengimo diskusijai ir debatams principus. Žinoti vadovavimo pokalbiams principus. Pagrindinės sąvokos: <i>Русский национальный характер. Патриархальность. Народность. Лирическое отступление.</i>	interpretacija (интерпретация). Tiriamoji veikla (Исследовательская работа).	diferenciacija: arealinė, socialinė. Gyvos kasdienės liaudies kalbos elementai literatūriniame tekste. Kalbų ryšiai daugiakultūrėje aplinkoje. Kalbos interferencija: skoliniai ir vertiniai (sintaksiniai, leksiniai, semantiniai). Įvairių tekstų vertimas į gimtąją kalbą.
3. O. Бальзак «Гобсек» 3 + 1			
Apibūdinti kūrinio biografinį, kultūrinį, istorinį, socialinį ir filosofinį kontekstą. Atpažinti literatūroje savosios ir visuotinės kultūros ženklus, skirtingų kultūrų, epochų, socialinių, kultūrinių grupių vertybes (jų hierarchiją), požiūrius.	Nurodyti bruožus, būdingus epochai, kurioje kūrinys atsirado (problematiką, stilių, kalbą ir tradicijas). Įvardyti svarbiausius gimtosios literatūros kūrinius ir jų kūrėjus; paaiškinti jų reikšmę gimtajai kultūrai. Žinoti savosios ir visuotinės kultūros ženklus. Įvardyti bendrai priimtas ir paties aprobeuojamas vertybes. Analizuoti ir įvertinti literatūros kūrinių veikėjų paveikslus, remiantis jų veiksmais,	Veikėjo lyginamoji charakteristika (Сравнительная характеристика персонажа).	

	kalba, elgesiu, išoriniais bruožais bei vidiniais išgyvenimais. Aptarti sociologinę problematiką pastebint pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį. Pagrindinės sąvokos: <i>Раздвоение личности. Диалектика образа.</i>		
4. И. Гончаров «Обломов» 8 + 2			
Kritiškai vertinti tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirenkant tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrįsti tekstu.	Suvokti skirtingus vertinimo kriterijus: informatyvumas, aktualumas, estetiškumas, originalumas, tikslingai naudotis jais vertinant tekstus. Ižvelgti teksto ryšį su kitais kultūros tekstais. Pagrindinės sąvokos: <i>Трилогия Пейзаж. Предметная деталь. Обломовщина. Антитеза.</i>	Testas (Тест). Kūrybinis darbas (Творческая работа (презентация).	Rusų tautosaka.

Žmogus vertybių pasaulyje (51 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla ir kt.)
1. В. Шекспир «Гамлет» 4+1			
Analizuoti tekstą stilistiniu aspektu. Apibūdinti kūrinio biografinį, kultūrinį, istorinį, socialinį ir filosofinį kontekstą. Atpažinti literatūroje savosios ir visuotinės kultūros ženklus, skirtingų kultūrų, epochų, socialinių, kultūrinių grupių vertybes (jų hierarchiją), požiūrius.	Skirti funkcinius stilius (šnekamasis, grožinis, mokslinis, dalykinis, publicistinis), apibūdinti jų vartojimo sritis, kalbinę raišką, žanrus. Analizuoti ir įvertinti literatūros kūrinių veikėjų paveikslus, remiantis jų veiksmais, kalba, elgesiu, išoriniais bruožais bei vidiniais išgyvenimais. Aptarti sociologinę problematiką pastebint pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį. Pagrindinės sąvokos: <i>Вечные (библейские) ценности. Духовность и бездуховность. Проблема выбора.</i>	Samprotaujamojo pobūdžio rašinys (Сочинение-размышление).	Biblija
2. И. С. Тургенев «Отцы и дети» 12+2			
Apibūdinti kūrinio biografinį, kultūrinį, istorinį, socialinį ir filosofinį kontekstą. Atpažinti literatūroje savosios ir visuotinės kultūros ženklus, skirtingų kultūrų, epochų, socialinių, kultūrinių grupių vertybes (jų hierarchiją), požiūrius. Parengti ir pasakyti aiškia, tinkamos struktūros informacinę, įtikinimo, proginę kalbą, teiginius paremti	Žinoti gimtosios literatūros raidos pagrindinius etapus, komentuoti jos sąsajas su kultūriniu ir filosofiniu kontekstu. Suprasti literatūros istoriškumą, ryšį su praeities kartų patyrimu. Žinoti savo tautos ir valstybės pagrindinius istorinius etapus. Nurodyti bruožus, būdingus epochai, kurioje kūrinys atsirado (problematiką stilių, kalbą ir tradicijas). Mokėti įtikinti kitus savo požiūrio teisingumu,	Kūrybinis darbas (Самостоятельное составление теста). Rašinys (Сочинение).	

tinkamais argumentais ir pavyzdžiais, tinkamai pasirinkti kalbinę raišką. Prisitaikyti prie auditorijos poreikių ir reakcijų.	sąmoningai naudojant verbalines ir neverbalines raiškos priemones. Atpažinti loginius ir emocinius argumentus, išmanyti argumentavimo principus (įrodymas ir įtikinimas). Pagrindinės sąvokos: <i>Нигилизм. Крепостное право. Аристократизм. Принцип.</i>		
3. Ф. Достоевский «Преступление и наказание» 16+2			
Vertinti literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius (pvz., filmą, spektaklį ir kita). Ižvelgti ir aptarti literatūros kūrinio intertekstualumą turinio ir raiškos lygmeniu. Palyginti panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros kūrinius ir pastebėti įvairių epochų kultūros tekstų panašumus ir skirtumus.	Vertinti literatūrinio ir kito meno kūrinio tematikos ir problematikos aktualumą ir universalumą; tematikos ir problematikos pateikimo originalumą. Įvardyti literatūrines tradicijas (biblines ir antikines), aptarti jų apraiškas literatūroje. Pagrindinės sąvokos: <i>Проблематика. Наполеонизм. Индивидуалистический бунт. Евангелие. Интерьер. Лейтмотив. «Маленький» человек.</i>	Debatai, atsakymas žodžiu, pateiktis. (Дебаты Устный ответ Презентация Опорная схема-конспект).	Filosofinis kontekstas: Ф. Ницше и его концепция Сверхчеловека
4. И. Бунин «Лёгкое дыхание» и др. р-зы 2			
Dalyvauti įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose , interviu ir pan.): veiksmingai klausytis, klausti, atsakyti, svarstyti, kelti problemas, argumentuoti, prieštarauti, plėtoti mintis ar idėjas, vertinti; vadovauti įvairaus pobūdžio pokalbiams.	Žinoti viešojo kalbėjimo reikalavimus. Suprasti, ko reikia, kad bendravimas vyktų sėkmingai. Laikytis pokalbio etiketo taisyklių. Žinoti eigos ir pasirengimo diskusijai ir debatams principus. Išmanyti vadovavimo pokalbiams principus.	Vertinimo (įsivertinimo) lapas. (Оценочный лист)	Istorinis kontekstas: Эмиграция Вторая мировая война Великая Отечественная война
5. Ф. Петрарка. Сонеты 1			
Redaguoti tekstą atsižvelgiant į temą,	Nurodyti bruožus, būdingus epochai, kurioje	Teksto interpretacija	

tikslą, adresatą; teksto, pastraipos ir sakinio struktūrą; stiliaus ir kalbos normų reikalavimus. Vertinti sukurta tekstą.	kūrinys atsirado (problematiką stilių, kalbą ir tradicijas). Pagrindinės sąvokos: <i>Сонет</i>	žodžiu. (Устная интерпретация).	
6. Ф. Тютчев. Лирика 3+3			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi.	Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir analizuojant kūrinį aptarti jas. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Pagrindinės sąvokos: <i>«Любомудры»</i>. <i>Космос</i>. <i>Хаос</i>. <i>Пантеизм</i>. <i>«Чистое искусство»</i>	Интерпретация. (Интерпретация).	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Grožinės literatūros kalbos estetinė funkcija. Autoriaus stiliaus savitumas ir jo suvokimas. Grožinio literatūros kūrinio meninės raiškos priemonės. Peizažo kalbos raiškos priemonės, literatūrinių detalių vaidmuo, simboliai. Dydis, ritmas, garsai. Tropų ir stiliaus figūrų rūšys.
7. А. Фет. Лирика 3+2			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi.	Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir analizuojant kūrinį aptarti jas. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Pagrindinės sąvokos: <i>Непреходящая значимость искусства</i>. <i>Пессимизм</i>. <i>Импрессионизм</i>.	Интерпретация. (Интерпретация).	Filosofinis kontekstas: Теория Шопенгауера <u>Kalbinis ugdymas.</u> Grožinės literatūros kalbos estetinė funkcija. Autoriaus stiliaus savitumas ir jo suvokimas. Grožinio literatūros kūrinio meninės raiškos priemonės. Peizažo kalbos raiškos priemonės, literatūrinių detalių vaidmuo, simboliai. Dydis, ritmas, garsai. Tropų ir stiliaus figūrų rūšys.

Žmogus tarp kitų žmonių (19 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla ir kt.)
1. Чехов «Ионыч» 4+1			
Tikslingai pasirengti kurti tekstą, apsvarstyti temą, tikslus, situaciją, numatyti adresato poreikius ir patirtį. Kaupiti medžiagą, padedančią atskleisti kuriamo teksto temą / mintį.	Rengiantis kurti tekstą, apsvarstyti tikslus, adresatą, situaciją ir sąmoningai pasirinkti atitinkamą kalbinę raišką. Paaiškinti, kaip teksto turinys susijęs su tema. Pagrindinės sąvokos: <i>Духовная капитуляция. Пошлость. Языческий бог. Деградация. Лаконизм. Футлярность. Юмор. Сатира.</i>	Monologas. (Монологическое высказывание).	
2. А. П. Чехов «Вишнёвый сад» 10+4			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi.	Įvardyti literatūros rūšis ir žanrus, apibūdinti jų požymius. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir jas aptarti analizuojant kūrinį. Paaiškinti, kas yra kūrinio interpretacija; kaip interpretacija priklauso nuo pasirinkto analizės aspekto , skaitytojo literatūrinės ir gyvenimo patirties, kaip interpretuojant remiamasi kūrinio	Kūrybinis darbas (Либретто). Rašinys (Сочинение).	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Monologas. Dialogas. Tiesioginė ir netiesioginė kalba.

	kontekstu. Ižvelgti kitu interpretaciju (pvz., literaturinuje kritikoje, teatro spektaklyje, kurinio ekranizacijoje) idejas, analizes aspektus, aptarti interpretacijos hipotezes ir tikslus. Pagrindines savokos: <i>Подтекст. «Подводное течение». Ремарка. Драма. Трагедия. Комедия. Конфликт. Афиша. Фарс. «Чеховский» театр.</i>		

Žmogus istorijos sukuryje. (38 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla, ir kt.)
1. Л. Н. Толстой «Война и мир» 30+8			
Atskleisti grožinio teksto prasmę. Interpretuoti tekstą, atskleisti tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remiantis teksto visuma ir kontekstu. Dalyvauti įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.): veiksmingai klausytis, klausti, atsakyti, svarstyti, kelti problemas, argumentuoti, prieštarauti, plėtoti mintis ar idėjas, vertinti; vadovauti įvairaus pobūdžio pokalbiams. Laikytis pokalbio etiketo taisyklių.	Paaaiškinti teksto turinį: įvardyti mintis (-į), vertybes, požiūrius. Aptarti kūrinį atsižvelgiant į tradicijas, stilių ir kalbą. Skirti biografinį, socialinį, istorinį, kultūrinį, filosofinį kontekstus. Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Sieti kūrinio vertybes su realiu gyvenimu. Išmanyti viešojo kalbėjimo reikalavimus. Suprasti, ko reikia, kad bendravimas vyktų sėkmingai. Žinoti eigos ir pasirengimo diskusijai ir debatams principus. Išmanyti vadovavimo pokalbiams principus. Pagrindinės sąvokos: <i>Трилогия. Эпопея. Прототип. Салон. Отечественная война. Тулон. Масонство. Роль личности в истории. «Диалектика души». Патриотизм. Толерантность. Народная война. Катаклизм. Партизанское движение. Пацифизм. Героизм.</i>	Интерпретация Сочинение Эссе Тест Презентация Индивидуальный доклад Сообщение Взаимооценка	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Rusų kalbos genetiniai, tipologiniai ryšiai su kitomis kalbomis. Kalba – dinamiškas reiškiny, susijęs su tautos istorija. Rusų kalbos raida. Pagrindiniai istoriniai procesai fonetikos ir gramatikos lygmenimis. Semantinė rusų kalbos leksikos raida. Rusų kalbos ryšiai su kitomis kalbomis. Leksiniai skoliniai.

12 klasė

Tapatybės paieškos (33 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla ir kt.)
1. С. Есенин . Лирика 8+2			
Atskleisti grožinio teksto prasmę. Interpretuoti tekstą, atskleisti tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remiantis teksto visuma ir kontekstu.	Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir jas aptarti analizuojant kūrinį. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Paaiškinti, kas yra kūrinio interpretacija; kaip interpretacija priklauso nuo pasirinkto analizės aspekto, skaitytojo literatūrinės ir gyvenimo patirties, kaip interpretuojant remiamasi kūrinio kontekstu. Pagrindinės sąvokos: <i>Цветовые эпитеты. Диалектные слова. Просторечия. Народность. Звукоподражание. Аллитерация. Ассонанс.</i>	Интерпретация (Интерпретация).	
2. А. И. Солженицын «Матрёнин двор» 2			
Dalyvauti įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.): veiksmingai klausytis,	Išmanyti viešojo kalbėjimo reikalavimus. Suprasti, ko reikia, kad bendravimas vyktų sėkmingai.	Атсакymas žodžiu (Устный ответ).	

klausti, atsakyti, svarstyti, kelti problemas, argumentuoti, prieštarauti, plėtoti mintis ar idėjas, vertinti; vadovauti įvairaus pobūdžio pokalbiams.	Laikytis pokalbio etiketo taisyklių. Žinoti eigos ir pasirengimo diskusijai ir debatams principus. Pagrindinės sąvokos: <i>«Лагерная проза»</i>. <i>«Тоталитарная система»</i>. <i>Праведник. Предназначение.</i> <i>Символика.</i>		
3. А. И. Солженицын «Один день Ивана Денисовича» 6+3			
Analizuoti tekstą stilistiniu aspektu.	Skirti funkcinius stilius (šnekamasis, grožinis, mokslinis, dalykinis, publicistinis), apibūdinti jų vartojimo sritis, kalbinę raišką, žanrus. Pagrindinės sąvokos: <i>Советская политическая система.</i> <i>Толерантность. Публицистичность.</i> <i>Вера и безверие. Антинародный режим.</i> <i>Притча. Пословица.</i>	Samprotaujamojo pobūdžio tekstas (Сочинение-рассуждение).	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Dabartinės rusų kalbos diferenciacija: arealinė, socialinė. Gyvos kasdienės liaudies kalbos elementai literatūriniame tekste. Kalbų ryšiai daugiakultūroje aplinkoje. Kalbos interferencija: skoliniai ir vertiniai (sintaksiniai, leksiniai, semantiniai). Įvairių tekstų vertimas į gimtąją kalbą. Gyvos kasdienės liaudies kalbos elementai literatūriniame tekste. Kalbiniam ugdymui –1 val.
4. В. Шаламов «Колымские рассказы» 2			
Taisyklingai vartoti kalbą sąmoningai paisant kalbos normų. Analizuoti tekstą kalbos taisyklingumo aspektu.	Skirti leksikos (žodžių ir frazeologizmų) stilistinius atspalvius, tinkamai vartoti ją komunikacijos procese. Žinoti gramatines normas, lemiančias taisyklingą kalbą (kalbėjimą ir rašymą) ir paaiškinti jas. Pagrindinės sąvokos: <i>Речевая</i>	Vertinimo lapas (Оценочный лист).	

	<i>характеристика персонажа.</i>		
5. В. М. Шукшин. Рассказы 4			
Analizuoti, kaip įvairiuose tekstuose ² kalbinės ir nekalbinės raiškos priemonėmis kuriama prasmė, siekiama paveikti adresatą.	Įvardyti kalbinės ir nekalbinės raiškos priemonės, paaiškinti jų funkcijas konkrečiame kūrinyje. Aptarti, kaip jomis siekiama paveikti adresatą. Nurodyti literatūros ir kitų kultūros reiškinių skirtumus ir panašumus. Pagrindinės sąvokos: <i>«Деревенская проза»</i> . <i>Распутинский чудик</i> . <i>Сказ</i> .	Kūrybinis darbas (Составление таблицы-характеристики).	Rusų tautosaka.
6. Н. Рубцов. Лирика 4			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi. Redaguoti tekstą atsižvelgiant į temą, tikslą, adresatą; teksto, pastraipos ir sakinio struktūrą; stiliaus ir kalbos normų	Įvardyti literatūros rūšis ir žanrus, apibūdinti jų požymius. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir jas aptarti analizuojant kūrinį. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Paaiškinti, kas yra kūrinio interpretacija; kaip interpretacija priklauso nuo pasirinkto analizės aspekto , skaitytojo literatūrinės ir gyvenimo patirties, kaip interpretuojant remiamasi kūrinio kontekstu. Redaguojant remtis rašymo proceso pakopų išmanymu. Parinkti teksto stiliui deramas kalbos priemonės. Paisyti teksto stilistinio vientisumo. Žinoti bendrinės kalbos normų	Kūrybinis darbas (Групповая работа (взаимооценка)).	

reikalavimus. Vertinti sukurta tekstą.	reikalavimus. Taikyti rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles. Pasirinkti tinkamą žodyną, žinyną ar kitą informacijos priemonę teksto redagavimui. Pagrindinės sąvokos: <i>«Тихая лирика»</i> . <i>Национальное самосознание</i> .		
7. Ю. Кобрин. Переводы. 2			
Suvokti dabartinės gimtosios kalbos diferenciaciją. Savarankiškai rasti informacijos šaltinius, atrinkti informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniams, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sisteminti, apibendrinti, vertinti jos svarbą ir patikimumą.	Aptarti teritorinį dabartinės savosios etninės kalbos įvairavimą. Išvardyti svarbiausius savo regiono (pvz., Klaipėdos, Vilniaus krašto) gimtosios kalbos ypatumus, jų pavyzdžių pateikti iš fonetikos, leksikos, gramatikos. Paaiškinti šių regioninių ypatumų atsiradimo priežastis. Išvardyti rašytinės, nerašytinės, elektroninės informacijos šaltinius. Žinoti, kaip tikslingai rasti, įvertinti ir apdoroti informaciją naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis. Nurodyti informacijos atrankos, sisteminimo ir apibendrinimo principus. Žinoti būdus šaltinio patikimumui įvertinti.	Tiriamoji veikla (Исследовательская работа). Vertimai.	Sociokultūrinis kontekstas: Национальное самосознание русских, живущих в Литве.

Žmogus istorijos sukuryje (34 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla ir kt.)
1. А. Блок «Двенадцать». Лирика 10+2			
Suvokti kalbą istoriniame kontekste kaip kintančią sistemą.	Suvokti, kad skirtingais tautos istorijos tarpsniais kalba kito ir tebekinta. Pateikti pavyzdžių. Paaiškinti, kaip ir kodėl kalba keičiasi, aptarti svarbesnius pokyčius ir jų priežastis. Pateikti archaizmų pavyzdžių, paaiškinti, kokie veiksniai lemia, kad žodžiai išeina iš vartosenos. Pateikti neologizmų pavyzdžių, paaiškinti, kokie veiksniai lemia jų atsiradimą kalboje. Pagrindinės sąvokos: <i>Символика. Полемичность. Многоголосие. Композиция.</i>	Interpretacija (Интерпретация). Diskusija (дискуссии).	Istorinis kontekstas: Революция. Гражданская война (белогвардейцы и красноармейцы). Репрессия.
2. М. Шолохов «Родinka» и др. р-зы 6			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi.	Įvardyti literatūros rūšis ir žanrus, apibūdinti jų požymius. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir jas aptarti analizuojant kūrinį. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Paaiškinti, kas yra kūrinio interpretacija; kaip interpretacija priklauso nuo pasirinkto analizės aspekto , skaitytojo literatūrinės ir gyvenimo patirties, kaip interpretuojant remiamasi kūrinio kontekstu.	Atsakymai žodžiu.	

	Pagrindinės sąvokos: <i>Анархизм. Национальная катастрофа.</i>		
3. А. Ахматова «Реквием» 6+2			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi.	Įvardyti literatūros rūšis ir žanrus, apibūdinti jų požymius. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir analizuojant kūrinį aptarti jas. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Paaiškinti, kas yra kūrinio interpretacija; kaip interpretacija priklauso nuo pasirinkto analizės aspekto, skaitytojo literatūrinės ir gyvenimo patirties, kaip interpretuojant remiamasi kūrinio kontekstu. Įžvelgti kitų interpretacijų (pvz., literatūrinėje kritikoje, teatro spektaklyje, kūrinio ekranizacijoje) idėjas, analizės aspektus, aptarti interpretacijos hipotezes ir tikslus. Žinoti kūrinio (arba ištraukos) kitus interpretavimo būdus ar galimybes (raiškus skaitymas, deklamavimas, inscenizavimas, iliustracija ir pan.). Pagrindinės sąvokos: <i>«Серебряный век».</i> <i>Акмеизм. Реквием. Гражданская и поэтическая миссия. Петербург-Петроград-Ленинград. Ежовщина. Трансформация образа Родины</i> Эмиграция	Interpretacija.	
4. А. Камю «Чума» 4			
Apibūdinti kūrinio biografinį, kultūrinį, istorinį, socialinį ir filosofinį kontekstą. Atpažinti	Suprasti literatūros istorškumą, ryšį su praeities kartų patyrimu. Žinoti savo tautos ir valstybės pagrindinius	Diskusija.	Istorinis kontekstas: «Красная чума», «коричневая чума».

literatūroje savosios ir visuotinės kultūros ženklus, skirtingų kultūrų, epochų, socialinių, kultūrinių grupių vertybes (jų hierarchiją), požiūrius.	istorinius etapus. Nurodyti bruožus, būdingus epochai, kurioje kūrinys atsirado (problematiką, stilių, kalbą ir tradicijas). Įvardyti svarbiausius gimtosios literatūros kūrinius ir jų kūrėjus; paaiškinti jų reikšmę gimtajai kultūrai. Žinoti savosios ir visuotinės kultūros ženklus. Įvardyti bendrai priimtas ir paties aprobeuojamas vertybes. Analizuoti ir įvertinti literatūros kūrinių veikėjų paveikslus, remiantis jų veiksmais, kalba, elgesiu, išoriniais bruožais bei vidiniais išgyvenimais. Aptarti sociologinę problematiką pastebint pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį. Pagrindinės sąvokos: <i>фашизм, притча</i>.		
5. И. Бродский. Лирика 2+2			
Atskleisti grožinio teksto prasmę. Interpretuoti tekstą, atskleisti tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remiantis teksto visuma ir kontekstu. Taisyklingai vartoti kalbą sąmoningai paisant kalbos normų.	Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir analizuojant kūrinį aptarti jas. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Paaiškinti, kas yra kūrinio interpretacija; kaip interpretacija priklauso nuo pasirinkto analizės aspekto, skaitytojo literatūrinės ir gyvenimo patirties, kaip interpretuojant remiamasi kūrinio kontekstu. Žinoti gimtosios literatūros raidos pagrindinius etapus, komentuoti jos sąsajas su kultūriniu ir	Interpretacija. (Интерпретация).	

Analizuoti tekstą kalbos taisyklingumo aspektu.	filosofiniu kontekstu. Pagrindinės sąvokos: <i>Поэтика. Тунеядство. Анонимность «я». Эмиграция. Пилигримы.</i> Paaiškinti kalbos normos sąvoką ir jos reikšmę. Išvardyti kalbos klaidų tipus, paaiškinti kalbinės „mados“ reiškinį, pateikti pavyzdžių. Skirti leksikos (žodžių ir frazeologizmų) stilistinius atspalvius, tinkamai vartoti ją komunikacijos procese. Žinoti gramatines normas, lemiančias taisyklingą kalbą (kalbėjimą ir rašymą) ir paaiškinti jas. Naudotis (rašybos, aiškinamuoju, frazeologiniu ir kt.) kalbos žodynais ir rasti juose reikalingą informaciją. Analizuojant kalbos reiškinius, tikslingai ir tinkamai vartoti pagrindines kalbotyros sąvokas, paaiškinti jas.		

Žmogus vertybių pasaulyje (49 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla ir kt.)
1. Ю. Балтрушайтис. Лирика 2+1			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi.	Įvardyti literatūros rūšis ir žanrus, apibūdinti jų požymius. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir analizuojant kūrinį aptarti jas. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Pagrindinės sąvokos: <i>Авангардизм. Символизм.</i>	Testas (Тест).	Literatūrinis kontekstas: Золотой и Серебряный век русской литературы.
2. К. Бальмонт. Лирика 2			
Atskleisti grožinio teksto prasmę. Interpretuoti tekstą, atskleisti tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remiantis teksto visuma ir kontekstu.	Paaiškinti teksto turinį: įvardyti mintis (-i), vertybes, požiūrius. Aptarti kūrinį atsižvelgiant į tradicijas , stilių ir kalbą. Skirti biografinį, socialinį , istorinį, kultūrinį, filosofinį kontekstus. Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Sieti kūrinio vertybes su realiu gyvenimu. Pagrindinės sąvokos: <i>Декадентство. «Философия мгновения». Импрессионистичность.</i>	Устная интерпретация	
3. В. Брюсов. Лирика 2+1			
Tikslingai pasirengti kurti tekstą,	Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį,	Lyginamoji interpretacija.	

apsvarstyti temą, tikslus, situaciją, numatyti adresato poreikius ir patirtį.	problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Sieti kūrinio vertybes su realiu gyvenimu. Pagrindinės sąvokos: <i>Эпатаж, эпатажность. Урбанизм.</i>		
4. И. Гёте «Фауст» 4			
Apibūdinti kūrinio biografinį, kultūrinį, istorinį, socialinį ir filosofinį kontekstą. Atpažinti literatūroje savosios ir visuotinės kultūros ženklus, skirtingų kultūrų, epochų, socialinių, kultūrinių grupių vertybes (jų hierarchiją), požiūrius.	Žinoti savosios ir visuotinės kultūros ženklus. Įvardyti bendrai priimtas ir paties aprobuojamas vertybes. Analizuoti ir įvertinti literatūros kūrinių veikėjų poveikslus remiantis jų veiksmiais, kalba, elgesiu, išoriniais bruožais bei vidiniais išgyvenimais. Aptarti sociologinę problematiką pastebint pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį. Pagrindinės sąvokos: <i>Сюжет. Библейские мотивы.</i>		
5. М. Булгаков «Мастер и Маргарита» 12+4			
Atskleisti grožinio teksto prasmę. Interpretuoti tekstą, atskleisti tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remiantis teksto visuma ir kontekstu.	Paaikškinti teksto turinį: įvardyti mintis (-į), vertybes, požiūrius. Aptarti kūrinį atsižvelgiant į tradicijas, stilių ir kalbą. Skirti biografinį, socialinį, istorinį, kultūrinį, filosofinį kontekstus. Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Sieti kūrinio vertybes su realiu gyvenimu. Pagrindinės sąvokos: <i>Жанр. Композиция.</i>	Rašinys (Сочинение).	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Grožinės literatūros kalbos estetinė funkcija. Autoriaus stiliaus savitumas ir jo suvokimas. Grožinio literatūros kurinio meninės raiškos priemonės. Peizažo kalbos raiškos priemonės, literatūrinių detalių vaidmuo, simboliai.

Tinkamai komponuoti tekstą: rinktis tinkamą medžiagos išdėstymo principą, atsižvelgiant į teksto žanrą, nuosekliai plėtoti mintis, paremti tinkamais argumentais, citatomis ir pavyzdžiais orientuojantis į tikslą ir adresatą.	<i>Многосюжетность. «Чёрная месса». Истина. Автор и рассказчик. Роман в романе. Раздвоение. Христианская проблематика. Проекция.</i> Tinkamai komponuoti tekstą: rinktis tinkamą medžiagos išdėstymo principą, atsižvelgiant į teksto žanrą, nuosekliai plėtoti mintis, paremti tinkamais argumentais, citatomis ir pavyzdžiais orientuojantis į tikslą ir adresatą.		
6. В. Астафьев «Людочка» 4+1			
Dalyvauti įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.): veiksmingai klausytis, klausti, atsakyti, svarstyti, kelti problemas, argumentuoti, prieštarauti, plėtoti mintis ar idėjas, vertinti; vadovauti įvairaus pobūdžio pokalbiams.	Žinoti viešojo kalbėjimo reikalavimus. Suprasti, ko reikia, kad bendravimas vyktų sėkmingai. Laikytis pokalbio etiketo taisyklių. Žinoti eigos ir pasirengimo diskusijai ir debatams principus. Žinoti vadovavimo pokalbiams principus. Pagrindinės sąvokos: <i>Советская реальность. Приметы времени. Растление духа.</i>	Diskusija.	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Pagrindiniai klaidų tipai: fonetikos, rašybos, žodyno, gramatikos, stiliaus. Leksikos diferenciacija pagal stiliaus ypatumus.
7. Ч. Айтматов «Плаха» 4			
Kritiškai vertinti tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirenkant tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrįsti tekstu.	Suvokti skirtingus vertinimo kriterijus: informatyvumas, aktualumas, estetiškumas, originalumas, tikslingai naudotis jais vertinant tekstus. Ižvelgti teksto ryšį su kitais kultūros	Pranešimas.	

	tekstais. Pagrindinės sąvokos: <i>Экология духа</i> <i>Библейские мотивы.</i>		
8. Б. Пастернак. Лирика 4			
Atskleisti grožinio teksto prasmę. Interpretuoti tekstą, atskleisti tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remiantis teksto visuma ir kontekstu. Parašyti tekstą laikantis pasirinkto mokyklinio žanro reikalavimų (žr. Turinys, <i>Tekstų įvairovė</i>, p.1.3) literatūros ar kita tema: išsakyti savo požiūrį, argumentuoti remiantis įvairiais šaltiniais, diskutuoti, svarstyti kontrargumentų pagrįstumą, apibendrinti, daryti išvadas.	Paaiškinti teksto turinį: įvardyti mintis (-į), vertybes, požiūrius. Aptarti kūrinį atsižvelgiant į tradicijas, stilių ir kalbą. Skirti biografinį, socialinį, istorinį, kultūrinį, filosofinį kontekstus. Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Sieti kūrinio vertybes su realiu gyvenimu. Pagrindinės sąvokos: <i>Мгновенные впечатления. Синтаксис. Звукопись. Поэтическая декларация.</i> Skirti teksto žanrus. Paaiškinti jų ypatumus. Skirti argumentų tipus (faktologiniai, vertinamieji).	Atsiliepiamas. Recenzija.	
9. Л. Улицкая «Перловый суп» 1+2			
Įžvelgti ir aptarti literatūros kūrinio intertekstualumą turinio ir raiškos lygmeniu. Palyginti panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros	Įžvelgti pagrindinius motyvus ir problematiką analizuojant įvairių epochų literatūros kūrinius ir kultūros tekstus. Įvardyti tipiškas įvairių epochų grožinės		<u>Kalbinis ugdymas.</u> Kalbos etiketas kaip tautos savitumo ir kiekvieno žmogaus dvasinės kultūros raiška.

kūrinius ir pastebėti panašumus ir skirtumus tarp įvairių epochų kultūros tekstų.	literatūros rūšis ir žanrus, kalbinės raiškos ir stiliaus ypatumus. Ižvelgti kūrinio raiškos požymius, palyginti su kitais to paties žanro, rūšies tekštais. Įvardyti literatūrinės tradicijas (biblines ir antikines), aptarti jų apraiškas literatūroje. Pagrindinės sąvokos: <i>Символ. Притча. Деталь.</i>		Adresato ir adresanto santykių specifiška rusų kalboje. Kultūrinių vertybių perteikimas kalboje. Konkretūs kalbos etiketo aspektai (kreipinių, prašymų, padėkų ir kita kalbos etiketo raiška įvairių žanrų tekstuose). Rusų kalbos etiketo savitumas lyginant su kitomis kalbomis.
10. Ф. Кафка «Превращение» 2			
Taikyti tinkamas teksto suvokimo strategijas prieš skaitymą / klausymą, skaitant / klausant, po skaitymo / klausymo.	Taikyti tinkamas teksto suvokimo strategijas prieš skaitymą / klausymą, skaitant / klausant, po skaitymo / klausymo. Pagrindinės sąvokos: <i>Трансформация. Абсурд. Коммивояжёр. Экспрессионизм.</i>	Plano parengimas (Составление плана).	
11. В. Пелевин «Жизнь насекомых» 2+1			
Analizuoti tekstą stilistiniu aspektu.	Skirti funkcinis stilius (šnekamasis, grožinis, mokslinis, dalykinis, publicistinis), apibūdinti jų vartojimo sritis, kalbinę raišką, žanrus. Paaiškinti stilizacijos reiškinį, aptarti, kokiomis priemonėmis grožiniam kūriniai suteikiama stilizacija, kokia yra jos funkcija. Pateikti literatūros kūrinių pavyzdžių, kuriuose panaudota stilizacija. Pagrindinės sąvokos: <i>Постмодернизм. Римейк. Аллюзия.</i>	Отзыв. Творческая работа	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Kalbos kultūra. Bendrinės kalbos normų reikalavimai. Taisyklingos kalbos kriterijai.

Žmogus tarp kitų žmonių (37 val.)

Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Pastabos (komentarai, integravimo galimybės (kultūros tekstai), projektinė veikla ir kt.)
1. Н. Гумилёв. Лирика 2			
Atskleisti grožinio teksto prasmę. Interpretuoti tekstą, atskleisti tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remiantis teksto visuma ir kontekstu.	Paaiškinti teksto turinį: įvardyti mintis (-į), vertybes, požiūrius. Aptarti kūrinį atsižvelgiant į tradicijas, stilių ir kalbą. Skirti biografinį, socialinį, istorinį, kultūrinį, filosofinį kontekstus. Sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Sieti kūrinio vertybes su realiu gyvenimu. Pagrindinės sąvokos: <i>«Серебряный» век. Акмеизм. Ностальгия.</i>	Testas.	
2. В. Маяковский. Лирика 2+1+2			
Suvokti kalbą istoriniame kontekste kaip kintančią sistemą.	Suvokti, kad skirtingais tautos istorijos tarpsniais kalba kito ir tebekinta. Pateikti pavyzdžių. Paaiškinti, kaip ir kodėl kalba keičiasi, aptarti svarbesnius pokyčius ir jų priežastis. Pateikti archaizmų pavyzdžių, paaiškinti, kokie veiksniai lemia, kad žodžiai išeina iš vartosenos. Pateikti neologizmų pavyzdžių, paaiškinti, kokie veiksniai lemia jų atsiradimą kalboje. Paaiškinti, kokie socialiniai kultūriniai veiksniai lėmė leksinių skolinių atsiradimą	Interpretacija.	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Pasirengimas diskusijai (apibrėžiama tema, problemos, numatomi dalyvių ir vadovo vaidmenys). Diskusijos eiga (požiūrių išdėstymas, argumentavimas, pagrindimas, išvados, apibendrinimas). Klausimų rūšys. Diskusijos vertinimas. Debatai (jų eiga ir pagrindiniai metodai).

	kalboje. Pateikti skolinių ir vertinių pavyzdžių. Paaiškinti šiuolaikinės globalizacijos poveikį kalbai. Pagrindinės sąvokos: <i>Футуризм. Окказеонализм. «Лесенка». «Самовитое» слово.</i>		
3. М. Цветаева. Лирика 3+1			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi.	Įvardyti literatūros rūšis ir žanrus, apibūdinti jų požymius. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir jas aptarti analizuojant. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Pagrindinės sąvokos: <i>Русское зарубежье. Эмиграция.</i>	Kūrybinis darbas.	
4. В. Распутин «Живи и помни» 6+3			
Kritiškai vertinti tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirenkant tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrįsti tekstu.	Suvokti skirtingus vertinimo kriterijus: informatyvumas, aktualumas, estetiškumas, originalumas, tikslingai naudotis jais vertinant tekstus. Ižvelgti teksto ryšį su kitais kultūros tekstais. Pagrindinės sąvokos: <i>Дезертирство. История Второй мировой войны.</i>	Referatas. Rašinys.	<u>Kalbinis ugdymas.</u> Retorika – iškalbos menas. Loginiai ir emociniai argumentai. Euristiniai metodai. Rengimasis kalbai: temos radimas, tikslinimas, konkretinimas; kalbos intencijos, tikslo numatymas; adresato poreikių, pažiūrų, žinių lygio analizė ; pagrindinės minties ir teiginių formulavimas, kalbos komponavimas. Pagrindiniai komponavimo principai: laiko sekos, erdvinio nuoseklumo,

			priežasties ir pasekmės ryšio, uždavinio sprendimo tvarkos, teminis. Kalbos teksto kūrimas: raiškos specifika, pagrindinių kalbos reikalavimų laikymasis. Kalbos sakymas: klausytojų dėmesio valdymas, jų reakcijos interpretavimas; kalbėtojo balso, intonacijos, neverbalinių veiksnių (laikysenos, gestų, mimikos) poveikis. Savo ir kitų pasakytų kalbų aptarimas ir vertinimas.
5. Н. Заболоцкий. Лирика 2			
Analizuojant ir interpretuojant kūrinį, remtis literatūros teorija ir savo (kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo) patirtimi. Analizuoti tekstą stilistiniu aspektu.	Įvardyti literatūros rūšis ir žanrus, apibūdinti jų požymius. Apibrėžti raiškos priemonių funkcijas ir jas aptarti analizuojant kūrinį. Tikslingai ir tinkamai vartoti literatūrologijos sąvokas. Skirti funkcinius stilius (šnekamasis, grožinis, mokslinis, dalykinis, publicistinis), apibūdinti jų vartojimo sritis, kalbinę raišką, žanrus Pagrindinės sąvokos: <i>Публицистичность</i>.		
6. Б. Окуджава 2			
Vertinti literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius (pvz., filmą, spektaklį ir kita).	Apibūdinti kūrinio estetinius bruožus. Paaiškinti sąvokas: aukštoji ir masinė kultūra, visuomeninė žiniasklaida, kičas ir		Literatūrinis kontekstas: Бардовская поэзия.

	meno šedevrai. Suvokti estetinių kategorijų (tragizmo, komizmo, grotesko, ironijos patoso, paradokso) vaidmenį tekste. Ižvelgti kito skaitytojo literatūrinio ir meno kūrinio vertinimo aspektus ir principus (pvz., literatūros ir meno kritikoje), lyginti su savo vertinimu.		
7. В. Высоцкий 2+1			
Parašyti tekstą laikantis pasirinkto mokyklinio žanro reikalavimų (žr. Turinys, <i>Tekstų įvairovė</i>, p.1.3) literatūros ar kita tema: išsakyti savo požiūrį, argumentuoti remiantis įvairiais šaltiniais, diskutuoti, svarstyti kontrargumentų pagrįstumą, apibendrinti, daryti išvadas.	Skirti teksto žanrus. Paaiškinti jų ypatumus. Skirti argumentų tipus (faktologiniai, vertinamieji). Pagrindinės sąvokos: <i>Баллада</i>.	Kūrybinis darbas (Представление).	
8. Б. Ахмадулина 2			
Parengti ir pasakyti aiškia, tinkamos struktūros informacinę, įtikinimo, proginę kalbą, teiginius paremti tinkamais argumentais ir pavyzdžiais, tinkamai pasirinkti kalbinę raišką. Prisitaikyti prie auditorijos poreikių ir reakcijų.	Žinoti, kaip įtikinti kitus savo požiūrio teisingumu, sąmoningai naudojant verbalines ir neverbalines raiškos priemones. Atpažinti loginius ir emocinius argumentus, žinoti argumentavimo principus (įrodymas ir įtikinimas).		Поэты- эстрадники
9. Л. Петрушевская «Три девушки в голубом» 4+2			
Ižvelgti ir aptarti literatūros kūrinio intertekstualumą turinio ir raiškos lygmeniu. Palyginti panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros	Ižvelgti pagrindinius motyvus ir problematiką analizuojant įvairių epochų literatūros kūrinius ir kultūros tekstus. Įvardyti tipiškas įvairių epochų grožinės		<u>Kalbinių ugdymas.</u> 1. Kalba – žmonių bendravimo priemonė. Kalbos ženklų komunikacinės funkcijos.

kūrinius ir pastebėti panašumus ir skirtumus tarp įvairių epochų kultūros tekstų.	literatūros rūšis ir žanrus, kalbinės raiškos ir stiliaus ypatumus. Ižvelgti kūrinio raiškos požymius, palyginti su kitais to paties žanro, rūšies tekstais. Pagrindinės sąvokos: <i>Постмодернизм</i>.		Komunikacijos samprata. Kalbinės komunikacijos dalyviai, aplinkybės, jų santykiai. Kalbos funkcijos: komunikacinė, ekspresinė, pažintinė, estetinė, reprezentacinė. Kalbinės manipuliacijos.
10. Т. Толстая «Кысь» 2			
Vertinti literatūros kūrinį bei kitus kultūrinus kūrinius (pvz., filmą, spektaklį ir kita).	Vertinti literatūrinio ir kito meno kūrinio tematikos ir problematikos aktualumą ir universalumą; tematikos ir problematikos pateikimo originalumą. Apibūdinti, kaip literatūra ir menas paveikia skaitytojo, kultūros vartotojo ir socialinės grupės estetinius, emocinius ir intelektualinius išgyvenimus. Apibūdinti kūrinio estetinius bruožus. Paašškinti sąvokas: aukštoji ir masinė kultūra, visuomeninė žiniasklaida, kičas ir meno šedevrai. Pagrindinės sąvokos: <i>Антиутопия</i>.		